

Jedność NARODÓWA

Biuro Codziennego Wokujotocznego

N A S I G O Ś C I E

W Polsce przedwrześniowej odwiedziny gości zagranicznych nie należały do rzadkości. Przyjeżdżali do nas korpulentni, niekoronowani, głowi państw. Przyjeżdżali wojskami i cywilni dygnitarze. Bywał Goering na polowisku w Białowieży, wygłaszał prelekcje na Uniwersytecie Warszawskim. Franek, epseilimny w stołcu, następnym z trzech kolejno królów farnuski, przyjeżdżali generałowie i francuscy, i władcy wschodnich państw.

Przedstawiciele świata pracy działające robotniczo albo do Polski wcale nie przyjeżdżali. Dlaczego to wyłącznie na zaproszenie polskich organizatorów robotniczych i wyłącznie przez nie był przyjmowany. W taki to sposób odwiedził Polskę nauk Karla Marksa Longuet.

Do Polski demokracji przyjeżdżał w sposób niepokrojeny w inny sposób. Przed miesiącem gościł u nas przedstawiciel rządu Hiszpanii, który zaplanuje się jeszcze na emigracji i przygotowuje się dopiero do objęcia władzy. Przed paroma dniami opuścił Polskę sekretarz Światowej Federacji Związków Zawodowców Louis Saillant.

Louis Saillant jest sekretarzem generalnym tej polskiej Federacji Związków Zawodowców, która powstała po wojnie w miejsce dwu przedwojennych międzynarodowych związków, Amsterdamskiej i tzw. Czerwonej Międzynarodówki Zawodowej, inaczej zwanej Profinternem. Nie trzeba szerzej omawiać znaczenia dla ruchu robotniczego i polityki międzynarodowej demokracji faktu scalenia tych związków, że w jednej z tej samej organizacji obok związków zachodnioeuropejskiego znalazł się związek radziecki, obok gorlika czy hutnika angielskiego robotnik polonowy z Londynu.

Z dnia na dzień wzrasta pozycja organizacji zawodowych na terenie całego świata. Z jej stanowiskiem i zdaniem muszą się liczyć zarówno rządy jak i poważne partie polityczne. Międzynarodowa Federacja Związków Zawodowców jako reprezentantka świata pracy nie bez racji domaga się przedstawicielstwa w rządzie i ONZ.

Louis Saillant przybył do nas aby zapoznać się z pracą warunkami życia i zdołaczami społecznymi naszego świata pracy. Dla ruchu robotniczego państw zachodnioeuropejskich sprawa Polski ma zasadnicze i podstawowe znaczenie. W Polsce bowiem krzyżują się wpływy postępu i reakcji.

jej dążeń katolicki i jej granice określają zasługę wpływu społeczeństwa demokracji.

Podczas gdy przedstawiciele kapitalizmu występują przeciwko nam na terenie międzynarodowym, idą starając się zmobilizować przeciwko nam opinie publiczną, aby szkodzić nam świat pracy patrzy na nas z szczerym uznaniem i sympatią. Nasze sukcesy w pracy za rowie nad odbudową życia gospodarczego kraju jak i organizacyjnego mają dla ruchu robotniczego wielkie znaczenie.

Louis Saillant starał zapoznać się z życiem naszego kraju możliwie jak najpełniej. Przebywał na wielkim zebraniu robotników warszawskich, zwiedził Kopalnię i huty śląskie, był na Wybrzeżu, objechał Pomorze, nawiązał kontakt z działaczami politycznymi i zawodowymi całej Polski. Ruch zawodowy w Polsce odrodzonej zorganizował w ciągu miesięcy dwa lata miliony studentów i tysięcy członków. Wywarł on wielkie wrażenie na działaczach zawodowych całego świata. Tu i

dwadzieścia lat, nie było nawet głosu niedowierzania. Byłoby Saillant'a w Polsce rozprasa te głosi i potwierdza wobec całego świata nasze sukcesy. Słowa sekretarza generalnego Międzynarodowej Federacji Zw. Zaw. w Hol. nie wyskoczyły nowe siły, że charakterystyka nas goręca wola tworzenia nowych form rządzenia.

Przed kilkoma dniami opuścił Polskę delegacja angielskiej Partii Pracy, bawiąca u nas przejazdem z Moskwy na zaproszenie PPS. W skład delegacji wchodził prof. Herbert Lasky, przewodniczący i Morgan Philips sekretarz Partii Pracy Stanów. Ko. prof. Laskygo odzwierciadla nie zdanie rządu Wielkiej Brytanii, który nie barząc na przynależność do Partii Pracy kontynuacji polityki Churchill'a, ale to po myśli i czują robotnicy - wyborcy.

Wierzymy że goście opuścili nas z przekonaniem, że w Polsce pomiędzy plugiem chłopstwa a głodem robotnika wykuwa się nowa rzeczywistość mająca znaczenie dla całego świata pracy.

Przy drzwiach zamkniętych mówi się o wolnym porcie w Triescie

Paryż. Komitet badań nad sprawą Triestu, utworzony przez radę czterech ministrów spraw zagranicznych prowadzi regularnie dalsze prace, smierzące do sblizenia poglądów czterech uczestników tej rady. Komitet zebrał się we wtorek popołudniu na nowe posiedzenie przy drzwiach zamkniętych, w Pałacu Luksemburskim. M. in. miała być specjalnie omawiana kwestia wolnego portu.

Projekt statutu tego wolnego portu różni się między sobą, zależnie od tego, czy projektodawcą jest Związek Radziecki, czy też jego partnerzy w Komitecie. Według koncepcji delegata radzieckiego, swobody portu Triest byłyby jak mówią - mniejszego zasiegu, niż sobie tego życzy W. Brytania.

Co „człowiek z ulicy” myśli o konferencji paryskiej

Londyn - Nawiązując do słów Mackenzie Kinga, oskarżającego konferencję paryską o stratę czasu, „Daily Mail” pisze, że premier Kanady wyraża opinie przeciętnej „człowieka z ulicy”. Normalny obywatel nie może zrozumieć, dlaczego konferencja straciła tyle czasu. Sprzeczne zdania w kwestiach najważniejszych tylko powiększyły wyłomy pomiędzy narodami. Cały świat czeka z niecierpliwością na zaprzestanie złośliwości w sprawach regulaminu i procedury, pragnąc by nareszcie konferencja naprawdę zaczęła pracować.

Sprawcy napadu na pociąg Białystok — Warszawa członkowie WIN-u ujęci

Warszawa - W województwie białostockim 8 sierpnia 1946 r. Władze Bezpieczeństwa wspólnie z oddziałem Jedn. Wojsk N. Dywizji piechoty przeprowadziły operację w pobliżu Ostrowa Mazowieckiego.

W wyniku operacji zabito dowódcę kompanii nielegalnej organi-

zacji WINu, Kędzierskiego Zygmunta, aresztowano dowódcę plutonu Wiśniewskiego Adama i 9 członków tej organizacji.

W/w brali czynny udział w napadzie na pociąg osobowy koło Małkini w dniu 16 VII. 46 r.

Noty brytyjska i amerykańska w sprawie cieśnin czarnomorskich-gotowe

Londyn. W przeciągu najbliższych 48 godzin ma być przesłana Wielkiej Brytanii do Związku Radzieckiego w sprawie proponowanej rewizji konwencji w Montreux, odnoszącej się do kontroli cieśnin czarnomorskich.

Podobnie jak Stany Zjednoczone, któ-

re również wysyła swoją notę do Związku Radzieckiego, Wielka Brytania - jak donosi korespondent dyplomatyczny Reutera - ma sprzeciw się propozycjom radzieckim, aby obrona cieśnin była powierzona tylko Turcji i Związkowi Radzieckiemu i aby administracja żegluga

na morzu Czarnym spoczywała w ręku państw czarnomorskich.

W Waszyngtonie. Z kół rządowych informuje, że proponowana nota Stanów Zjednoczonych do ZSRR w sprawie cieśnin czarnomorskich jest już przygotowana, a obecnie rozważają ją najwyżsi urzędnicy departamentu Stanu.

Nota składa się podobno z następujących punktów: 1) Stany Zjednoczone pragną brać udział we wszelkich rozmowach, dotyczących rewizji konwencji w Montreux; 2) Wszelkie nowe decyzje powinny być związane z narodami należącymi do ONZ tak jak konwencja Montreux związana była z Ligą Narodów; 3) Stany Zjednoczone nie zgadzają się na pogląd, że sprawa Dardanell dotyczy tylko państw czarnomorskich; Stany Zjednoczone nie zgadzają się na propozycję radziecką, aby obrona cieśnin powierzona była łącznie Związkowi Radzieckiemu i Turcji.

Terror w Grecji przed kampanią plebiscytową

Ateny. Policja w Pireusie (port Aten) aresztowała 400 osób w związku z zamordowaniem dwu nacjonalistów.

Równocześnie trybunały wojskowe w Florina i w Cógami wydały dwa nowe wyroki śmierci, których liczba ogólna wynosi już 36.

Delegacja EAM zaprotestowała u Gomatasa przeciw zesłaniu 48 oficerów Elias

Na pytanie, czy delegaci EAM mogą bezpiecznie udać się na prowincję, aby prowadzić tam kampanię plebiscytową, Gomatasa odpowiedział, że nie może ręczyć za życie delegatów.

Podobno minister sprawiedliwości Kardinapof ma zgłosić na radę ministrów wniosek o zmniejszenie zarządzeń nadzwyczajnych ze względu na zbliżającą się kampanię plebiscytową.

Z Konferencji Pokojowej

Delegat Polski przeciw memoriałowi włoskiemu

Dyskusje w Komisjach Konferencji Paryskiej

Paryż—Chiny, Jugosławia i Holandia—to kraje, które według pogłoszek w Pałacu Luksemburskim, złożyły poprawki do traktatu pokojowego z Włochami. Podobno Włochy złożyły w tej sprawie długi memoriał.

Chytre zakusy Włoch — odparte w Komisji

Komisja terytorialna i polityczna dla Włoch rozpoczęła we wtorek swą pracę pod przewodnictwem Lief Eglansa (Południowa Afryka). Porządek dnia przewiduje dyskusję wstępna i rozpatrzenie punktów, które podlegają kompetencji komisji. Przewodniczący uprzedza, że żadna poprawka nie została wniesiona do dyskusji wstępnej, proponuje więc rozpoczęcie szczegółowej dyskusji, lecz bez powzięcia od razu decyzji, gdyż termin składania poprawek upływa we wtorek o północy.

Delegat polski jest zdania, że pierwsza część memorandum włoskiego jest nieuzasadniona. W tej części Włochy twierdzą, że nie były w wojnie z wszystkimi państwami sprzymierzonymi, a przeciw Polsce byli traktowani we Włoszech jak wrogowie. Stan wojenny między Polską a Włochami istniał; marynarka polska walczyła na morzu Śródziemnym. Wobec tego delegacja polska żąda odrzucenia tej części memorandum włoskiego.

Delegat Holandii oznajmia, że Holandia wypowiedziała wojnę Włochom za pośrednictwem ministra szwajcarskiego i otrzymała odpowiedź, że Włochy wypowiedzenia wojny nie przyjmą, bo Holandia przestała istnieć.

Delegat Jugosławii twierdzi, że ta wojna była wojną demokracji przeciw faszyzmowi i nie ma powodu robić różnicy między krajami sprzymierzonymi, które prawnie nie były, a faktycznie, były w stanie wojny z Włochami.

Delegat Jugosławii reasumując stwierdza, że memorandum włoskie jest nie do przyjęcia. Przewodniczący oświadcza, że dwu mówców prosi o głos, celem wypowiedzenia się co do pierwszej części włoskiego memorandum. Najpierw więc delegat belgijski, który również protestuje przeciw uwagom włoskim: jakkolwiek wojna nie została wypowiedziana, Włochy były w stanie wojny z Belgią. Włosi zatapiali okręty belgijskie. Oddziały wojskowe belgijskie walczyły w Etiopii przeciw oddziałom włoskim i nawet oswobodziły z jarzma włoskiego

go południowo-wschodnie części tego kraju. Włosi przejęli samoloty belgijskie w Afryce Południowej i „komandosi” belgijscy brali udział w działaniach wojennych przeciw Włochom.

„Dzisiejsze prawo międzynarodowe — dodaje delegat belgijski — dopuszcza stan wojny między dwoma państwami bez wypowiedzenia wojny”.

Następnie delegat czeskosłowacki protestuje również i stwierdza, że istniały działania wojenne między oboma państwami. Oddziały czeskie walczyły z Włochami w Afryce Południowej i we Włoszech. Wobec tego delegacja czeskosłowacka nie rozumie, dlaczego memorandum włoskie robi różnicę między poszczególnymi aliantami?

Delegat Białorusi, Gusi w, mówi o poprawce, proponowanej przez memorandum włoskie do wstępnej części traktatu i dodaje, że przedstawiciele Włoch usiłują przedstawić naród włoski jako najzupełniej bierny podczas wojny, ale to nie jest zgodne z faktami. Przedstawiciele włoscy pozatem chcieliby wprowadzić „sztuczne” rozróżnienie między różnymi państwami sprzymierzonymi. Delegacja białoruska odrzuca te zamierzane próby wybielenia rządów faszystowskich. Przewodniczący proponuje komisji zebranie się ponownie we wtorek o godz. 16, celem zakończenia dyskusji nad memorandum włoskim.

Propozycja ta została przyjęta. O godz. 13 m 10 posiedzenie zamknięto.

Komisja polityczno-terytorialna dla Rumunii

Manuilski (Ukraina) przewodniczy Komisji. Dwie sprawy są na porządku dnia: 1) wybór referenta i 2) ustalenie procedury komisji.

Wobec tego że nie ma propozycji na wybranie referenta, rozpoczyna się dyskusja nad systemem procedury. Było już zdecydowanym, że będzie rozpatrywany punkt za punktem. Pozostaje kwestia, czy rozpocząć dyskusję od razu czy czekać, aż będą złożone projekty poprawek.

Manuilski proponuje od razu dyskusję. Estroux (delegacja francuska) twierdzi, że lepiej poczekać by później nie wracać do roztrząsania punktów, które mogą mieć poprawki. Termin składania projektów poprawek u tywa zresztą dziś o północy.

Moment, kiedy będzie wystuchana delegacja rumuńska, zostanie ustalony w czasie debaty.

Manuilski pyta, czy delegacja chce rozpocząć debatę nad każdym punktem kolejno? Delegat angielski uważa, że nie można u talic tekstu definitywnego przed zapoznaniem się z projektami poprawek i uwagami rumuńskimi. Żąda, by poproszono kumunię o złożenie materiału i wtenczas zgodzi się na otwarte przedwstępnej dyskusji. Manuilski sądzi, że można rozpocząć dyskusję, nie dochodząc do decyzji definitywnych. Należy bowiem zyskać na czasie. O godz. 11 posiedzenie zamknięto.

Przyłot do Polski La Guardii

Warszawa — W środę o godz. 11 rano przybył samolotem na lotnisko Okęcie naczelny dyrektor UNRRA — La Guardia.

La Guardia będzie gościem Ministra Żeglugi i Handlu /Zagranicznego, Jedrychowskiego.

Na lotnisku powitali La Guardię w imieniu Rządu — ministrowie: Jedrychowski, Minc, wiceminister Borman z ramienia MSZ, prof. Ziętowski i Cieplak, w imieniu Zarządu Miejskiego — wiceprezydent Strzelecki.

La Guardia zamieszkał w Pałacyku Myśliwskim w Łazienkach.

W pierwszym dniu pobytu, gość zwiedzał stolicę. W godzinach popołudniowych min. Jedrychowski podejmował La Guardię śniadaniem w salonach recepcyjnych Min. Żeglugi i Handlu. W śniadaniu brali udział minister Minc, wiceministrowie Grosfeld, Berman, Petruszewicz, wyżsi urzędnicy Min. Żeglugi i Handlu oraz przedstawiciele misji UNRRA w Polsce, z szefem gen. Durry na czele.

W godzinach popołudniowych był La Guardia przyjęty w towarzystwie min. Jedrychowskiego przez Prezydenta KRN ob. Bieruta w Belwedrze oraz przez ob. premiera Osóbka-Morawskiego w Prezydium Rady Ministrów.

Na zakończenie pierwszego dnia pobytu — wydal wieczorem na cześć La Guardii obiad — szef misji UNRRA w Polsce — gen. Durry.

W czwartek przewidziana jest konferencja La Guardii z min. Wolskim, zwiedzenie przyczółka w Wyszkowie oraz Ziłbka Min. Pracy i Opieki Społecznej.

W godzinach wieczornych ob. premier Osóbka-Morawski będzie

podejmował La Guardię obiadem galowym w Prezydium Rady Ministrów, poczyni odbędzie się w sali kina „Roma” uroczysty koncert. Też dnia wieczorem przewidziany jest wyjazd do Wrocławia.

W piątek wieczór po zwiedzeniu Wrocławia, Katowic, Gliwic — powrót do Warszawy.

Towarzyszą La Guardii — min. Jedrychowski w otoczeniu wyższych urzędników Min. Żeglugi i Handlu Zagr. oraz MSZ u.

Pobył La Guardii przewidziany jest do soboty.

Co projektują Anglicy dla andersowców w Anglii?

London. Na łamach „New Chronicle” A. J. Cummings ostrzega przed niebezpieczeństwem, jakie stanowić może projektowane osiedlenie członków oddziałów Andersa, wraz z rodzinami, w ogólnej liczbie ok. 250 000 osób w zwartej grupie, z własnymi kościołami, szkołami i prasą.

Grupa zachowałaby własną odrębność narodową i ideologiczną i oczywiście oczekiwałaby na dzień, kiedy mogłaby powrócić do Polski, jako siły faszystowskie, czy napół faszystowskie.

Cummings uważa, że wyżsi oficerowie Andersa stanowią niebezpieczny element i należy zapobiec szerzeniu przez nich propagandy na terenie Wielkiej Brytanii. Zdaniem Cummingsa, Polacy powinni być rozproszeni, ubrani w cywilne ubrania i zatrudnieni wśród Brytyjczyków.

CO PISZA INNI

Rozłam w P.S.L. pogłębia się

Roman Szydłowski w art. pt. „Chłopi w cudzysłowie i chłopi bez cudzysłowa” omawia przyczyny pogłębiającego się rozłamu w P.S.L. w krakowskim, tej doniedawna „twierdzy” p. Mikołajczyka. Autor sumuje refleksje na ten temat po pogrzebie 2-ech kołuszaków, którzy padli z ręki eneszetowskich bandytów.

Jednocześnie energiczne rewizje i atakowanie wykarali ze ścieg NSZ-towskiej organizacji „rosła się w Wilku powiatach z pewną częścią P.S.L. P.S.L. Nr 2, czyli Polskie Stronnictwo Leśne, zaczyna działać coraz śmielej i w końcu oddzieli się od P.S.L. Nr 1. Dokonuje się proces, który obserwujemy w innych częściach kraju.

„Coraz więcej starych, uczciwych ludów ów powstają drogę, po której idą w przyszłości liderzy P.S.L. Przywiązanie do sztywnego regu ludowego jest w krakowskim województwie silniejsze niż gdziekolwiek indziej. Chłopi tarnobrzeski, białobrzegi i brzeski wysoko cenią sobie jeuność ruchu ludowego.”

Dalej czytamy:

„Pamiętać należy, że to właśnie jest kolebka ruchu ludowego i stolica s.p. Wincentego Witosa — Wierchosławice.”

Nierozwolenie z polityką Mikołajczyka zaczyna być jednak silniejszą odradęj ruchu ludowego. Mikołajczyk nie jest lubiany, ani cepony przez krakowskich ludowców. Nie mogą oni zapomnieć, że wtedy, kiedy oni starzy dzielali ze chłopstwem, przyjaciele Witosa byli już dojrzałymi i spoważnymi przewodcami ludowymi. Mikołajczyk był sekretarzem i kierownikiem w Szamotułach. Nie mogą mu zapomnieć, że wtedy on miał się pośliskich szczeblach kariery — oni uderzyli się w twardej szkole walki.

Uważają, że Mikołajczyk nie odjeżdżaj ani jednej zalety Wincentego Witosa. Nie mogą zapomnieć krakowskiego ludowcy owego roku 1937 kiedy mikołajczykowski Wielkopolska nie wzięła prawie żadnego udziału w strajku rlnym. Nie rozumieją wreszcie dla czego młodo i k. ruch ludowy utracił w P.S.L. swą kluczową rolę, na rzecz „rolników z Marszałkowskiej” i przyjaceli Mikołajczyka, przywiezionych z Londynu i b. br. Mniszek. Dlaczego starzy przyjaciele wsi, otprawy i i uczniowie Witosa mają znaczyć w P.S.L. mniej niż intruzi i noworysze, którzy świeżo przeszli z endecji lub sanacji do tej partii.

Jak więc widzimy szara chłop-ska brać, która dała się wciągnąć na lep p. Mikołajczyka propagandy nie posiada żadnego głosu, ani wpływu na kształtowanie się linii politycznej stronnictwa, do którego nieopatrznie dali się wciągnąć. Nic tedy dziwnego, że dezertują z jego szeregów ich miejsce wypełniają inni „ludowcy”.

Szczególnie szybko mnożą się wśród profesorów U.J. Prof. Pięch (przedwojenny radny miejski ze Stronnictwa Narodowego) spotkał się z nowym wybrany rektorem U.J. Walterem (przedwojennym działaczem sanacyjnym) przy zielonym stole P.S.L. Punkt ciężkości przni się z witosowych Wierchosławic do auptkiego klerykalnego Krakowa.

Nic również dziwnego, że

Polskie Stronnictwo Ludowe narzeka na Mikołajczyka i ogląda się za starymi, wypróbowanymi przyjaciółmi z lewicy, namietając dobrze wspólnie niedole Witosa i Lietermana w Brzesciu (nie było tam jakos Mikołajczyka) i wspólnie cierpienia polskich komunistów i ludowców w Berezie.

Ruch ludowy nie był nigdy ideowo jednorodny. Łączył zawsze ludzi odróżnionych przekonaniami, począwszy od chłopskich radykałów, a kończąc na szowinistach, klerykach i endekach. Długo jest ruch ludowy jeszcze niedojrzały, jedni ciągną w lewo, drudzy w prawo. Jedni nie ciągną, wprawdzie do Sasa, ale drudzy za to mocno do lasu.

Ow przyjął stosunków, panujących w krakowskim P.S.L. wskazują wyraźnie, że polityka p. Mikołajczyka bierze w łeb na wszystkich frontach. Kto sieje deszcz, ten zbiera burzę.

Zadania węgierskie

sprecyzowano w Paryżu

Paryż. Delegacja węgierska złożyła we wtorek w południe w sekretariacie konferencji paryskiej swoje uwagi dotyczące projektowanego traktatu pokojowego z Węgrami.

Uwagi te, dotyczą tych samych spraw, które były poruszone przez ministra spraw zagranicznych w czasie dyskusji na posiedzeniu plenarnym, a więc przede wszystkim: 1) zadanie gwarancji dla mniejszości węgierskich na terenach obcych, 2) rewindykacje terytorialne z obszarów Siemiogródu, wynoszące 22.000 km. kwadratowych, 3) uwagi techniczne, dotyczące klauzul gospodarczych.

Należy położyć kres samowoli cen

Rynek białostocki jeszcze nie uregulowany

Sprawa uregulowania cen najważniejszych artykułów spożywczych jest obecnie w całym kraju przedmiotem szczególnego zainteresowania zarówno szerokiego rzesz konsumentów jak też właściwych organizacji i urzędów. Dotychczasowy stan rzeczy w tej dziedzinie pozostawia bardzo wiele do życzenia, a to przede wszystkim ze względu na to, iż ceny środków żywnościowych cechuje ogromna niestalość, niejednorodność i znaczna, a często nieuzasadniona ich wysokość.

Niestalość cen polega na częstej dowolnej ich zmianie, na ciągłym, zmiennym ich wahaniu, co w sposób ujemny odbija się na życiu robotnika i na pracach ekonomicznych w dużej mierze dotąd musi zapaść w cień na wolnym rynku, gdzie te wahania i wahaństwa są naturalną ową niestalość cen powodującą ze tej samej płaszczyzny w każdej chwili posiadania warty wartości realnej, co z kolei przekłada włożeniu jakiegokolwiek budżetu, domowego i zmusza gospodynię do ciągłej improwizacji w dziedzinie zaopatrzenia kuchni.

Niemniej przykrym objawem samowoli w obrocie jest ogromna niejednorodność cen. Taki sam towar w jednym sklepie sprzedaje się po jednej, w innym po innej cenie. Oczywiście kupujący bardzo często pada ofiarą tej samowoli, przepłacając nieraz dość znacznie za towar, który nieopodal można byłoby nabyć po znacznie niższej cenie, o czym dowładnie się on zwykle podczas. Lecz chociaż nawet i wie o tej niejednorodności cen, to trudno mu ustrzec się jej ujemnych skutków, gdyż musiałby dużo czasu poświęcić, zanim ustaliłby miejsce kupna pożądanego towaru po najniższej cenie.

Tak na przykład obecnie w Białymstoku cena kilograma chleba siłkowego waha się w granicach od 20 złotych w sklepach spożywczych do 35 złotych u różnych detalicznych sprzedawców.

Dalszym z kolei aspektem tego samego zagadnienia jest wysokość cen. Zrozumiała jest rzecz, że nie można dowolnie obniżać cen, że istnieje pewna stała pod tym względem granica, której

przekroczyć nie można bez przekreślenia opłacalności produkcji. Tą najniższą, dopuszczalną granicą obniżki cen - są koszty produkcji. Obniżenie poziomu cen poniżej produkcji oznaczałoby podważenie produkcji i jej stopniowy upadek.

Jeśli zatem chodzi o cenę chleba, to na nią składają się następujące trzy główne elementy: cena zboża, koszt przemiału i koszt

ta wypieku. O ile jednak cena zboża zależy prawie wyłącznie od sytuacji na rynku zbożowym, o tyle dwa pozostałe elementy są niezależne od tej sytuacji i kształtują się w zupełnie innej sferze. Przy tym, wysokość kosztów przemiału i wypieku nie sprowadza się wyłącznie tylko do kosztów robocizny i opłat państwowych czy komunalnych i amortyzacji urządzeń, zawierają one także większe

lub mniejsze zyski młynarzy i piekarzy. Zyski te są niejednokrotnie nieproporcjonalnie wielkie w porównaniu z innymi częściami składowymi tych kosztów. Zatem obniżenie cen chleba zależne jest nie tylko od spadku ceny zboża, lecz również od redukcji nadmiernych zysków młynarzy i piekarzy do właściwej normy.

W wielu miastach przeprowadzono już niezbędne posunięcia w kierunku obniżenia cen pieczywa stosownie do powyższych wytycznych. W Białymstoku zostało również w początkach bieżącego miesiąca wydane odpowiednie zarządzenie Wojewody, określające kalkulację cen pieczywa na 110% ceny maki. Jak dotychczas jednak nie wszyscy sprzedawcy chleba respektują to zarządzenie, a wykreślenia przeciw niemu mają miejsce, co często nawet pod posem odrębnych władz kontrolujących. Jeśli zaś chodzi o pieczywo pszenne, to stare ceny utrzymywały się do tychczas całkowicie w mocy.

Lecz nie tylko sprawa cen pieczywa jest ważna dla pracujących. Ceny innych środków żywnościowych, jak np. maki kaszy, miska, faszczy i t. d. wymagają także uregulowania. W Warszawie w szeregu innych ośrodków miejskich wprowadzono stałe i ściśle ceny na większość ważniejszych artykułów spożywczych. Należałoby więc poświecić tym przykładem i w Białymstoku także położyć kres tej samowoli, jaka dotychczas cechuje wolny rynek w zakresie cen na produkty żywnościowe.

Wierzymy, że odpowiednie władze nie omieszkają tego uczynić. **M.**

Z powiatów mazurskich

Olecko — połączone ze światem Otwarcie linii kolejowej Elk—Olecko

Olecko (ant. wł. — W dniu 15 sierpnia odbyło się otwarcie linii kolejowej Elk—Olecko. Na uroczystości przybył dyr. OKP z Olsztyna, ob. inż. Dudziński, naczelnik służby mechanicznej, ob. inż. Podworski i szereg innych przedstawicieli władz kolejowych oraz przedstawicieli miejscowych władz powiatowych.

Na trasie ustawiono dwie bramy tryumfalne; jedną przy wyjeździe z Elku, drugą przy wjeździe do Olecka. Pięknie dekorowany pociąg powitany przy bramie w Olecku dźwiękami hymnu narodowego, odebranego przez orkiestrę SKP z Elku. Mieszkańcy miasta i powiatu Olecko długo witalowali na czes kolejarzy. Po chwili oficjalnie odbyło się skromne przyjęcie.

Elk (ant. wł. — Dnia 19 sierpnia o godz. 6.30 wyruszył z Elku do Olecka pierwszy pociąg pasażerski. Postągiem tym, jako pierwszy pasażer, pojechał starosta

elki ob. Krocimski oraz przedstawiciele partii politycznych i miejscowego społeczeństwa.

Fakt uruchomienia odcinka kolejowego Elk—Olecko posiada kolosalne znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarczego powiatu oleckiego oraz wpłynie pozytywnie na przebieg akcji osiedlenczej. Dotychczas każda akcja o charakterze gospodarczym tamowana była utrudnieniami transportowymi. Transport reprezentowany był jedynie samochodami, przy czym brak taboru i ograniczone ilości materiałów pędnych skracały do minimum jego możliwości.

Akcja osiedlencza powiatu, mająca jeszcze bardzo duże widoki powodzenia, przybierze obecnie na sile, co odbije się nad wyraz dodatnio na całokształcie gospodarczego rozwoju powiatu oleckiego.

Spółczenstwo miejscowe przywitało te realizacje swego zasadniczego postulat z dużym zadowolaniem.

Z Wojskowego Sądu Rejonowego

12 bm. Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Józefa Dybko ps. „Kokulka” ur. w 1921 r. zam. we wsi Gm. ha, gm. Obrubniki pow. białostockiego. Józef Dybko od maja 1946 r. był członkiem nielegalnej organizacji NSZ i prześladował karabin. Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Józefa Dybko na 8 lat więzienia oraz utratę praw obywatelskich, honorowych i publicznych na cztery lata.**

W tymże dniu Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Eugeniusza Dudy, ur. w 1916 r. zam. we wsi Koty-Rybne, gm. Bogusze pow. szczuczyńskiego, woj. białostockiego.

Eugeniusz Duda do wcz. dnia 1945 r. należał do nielegalnej organizacji AK. Po zgłoszeniu się w Komisji Likwidacyjnej w Białymstoku, posiadającego pistoletu syst. „Nagan” nie oddał, przechowując go do dnia swego zatrzymania. Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Eugeniusza Dudy za nielegalne po**

siadanie broni na 7 lat więzienia oraz utratę praw obywatelskich, honorowych i publicznych na trzy lata.

14 bm. Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Stanisława Pietraszkiewicza ur. w 1922 r. zam. we wsi Mrozy gm. pow. Elk, woj. białostockiego. Stanisław Pietraszkiewicz ps. „Złamana” był wywiadowcą w nielegalnej organizacji NSZ i prześladował wywał w jeziorze obok swego do mu karabin. Jako poborowy rocznika 1922-go w RKU nie zarejestrował się, uchylając się od obowiązkowej służby wojskowej. Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Stanisława Pietraszkiewicza na 10 lat więzienia oraz utratę praw publicznych, honorowych i obywatelskich na pięć lat.**

14 bm. Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Konstantego Stecia ur. w 1909 r. zam. we wsi Mazowieckie-Miazgi,

gm. Bagoty pow. Ostrów Mazowiecki.

Konstanty Stec należał do nielegalnej organizacji NSZ, znajdując się pod dowództwem Franciszka Golebiowskiego, z którym stale utrzymywał kontakt. Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Konstantego Stecia na 7 lat więzienia oraz utratę praw publicznych, honorowych i obywatelskich na trzy lata.**

16 bm. Wojskowy Sąd Rejonowy w Białymstoku rozpoznał sprawę Franciszka Gluchowskiego, ur. w 1919 r. ostatnio zam. w kol. Ruska Strana, gm. Korczew, pow. Sokołów Podlaski.

Franciszek Gluchowski ps. „Bosa” należał do nielegalnej organizacji. 18 lipca 1945 r. oskarżony, uzbrojony w karabin, brał udział w napadzie na żołnierzy radzieckich. Napad został odparty. Gluchowski wyrzucił karabin i uciekł. Od dnia tego przerwał łączność z bandą.

3 maja br. Gluchowski na zabawie wiejskiej w Drohiczyńcu, będąc podchmielonym, wziął od nieznanego osobnika pistolet „Parabellum” i strzelał z niego na wiat. W trakcie strzelania zatrzymano go i osadzono w areszcie. Po rozpoznaniu sprawy Sąd skazał: **Franciszka Gluchowskiego na 13 lat więzienia oraz utratę praw publicznych, honorowych i obywatelskich na lat pięć.**

338 miliardów funtów szterlingów kosztowała II wojna światowa

Londyn — Jak pisze „Daily Express”, ciekawe jest właśnie teraz, w trakcie prac konferencji pokojowej w Paryżu, zorientować się, jakie straty spowodowała druga wojna światowa. Odnosne dane były dotychczas czystokrost piezołowiczej. Bank Wypłat Międzynarodowych w Bazylei dokonał interesujących obliczeń, uwzględniających również straty w ludziach, przeliczone na pieniądze. Otóż ogólne szkody i straty, będące następstwem wojny, wynoszą 338 miliardów funtów szterlingów. Poprzednia wojna kosztowała mniej więcej jedną czwartą tej sumy, a mianowicie 84 miliardy funtów szterlingów. Jeśli chodzi o wydatki, poczynione w związku z drugą wojną światową przez poszczególne mocarstwa, to Anglia wydała 10 miliardów funtów, Stany Zjednoczone 70 miliardów, Związek Radziecki zaś 30 miliardów funtów.

Szwajcarskie barwniki dla polskiego włókiennictwa

W ramach polsko-szwajcarskiej umowy handlowej, w dniu 10 8 1946 r. nadszedł w linii powietrznej wprost z Bazylei pierwszy transport skoncentrowanych barwników dla przemysłu włókienniczego, w ilości 2,5 ton. Dalsze transporty w ilości

około 45 ton spodziewane są w kraju w najbliższych dniach.

Fakt ten ma doniosłe znaczenie dla należytego rozwoju pracy w przemyśle włókienniczym, ze względu na wielki niedobór barwników na rynku krajowym.

Capitulum stare

List do Redakcji

„Obserwator” odpowiada pracownikom skarbowym w Augustowie

Uprzejmie proszę o zamieszczenie następującej odpowiedzi pracownikom skarbowym w Augustowie:

W swojej notatce prasowej z dnia 17 lipca r. b. wysunęłam na cz. Urząd Skarbowy w Augustowie dlatego, że pracownicy tego Urzędu specjalnie bierali ustosunkowują się do pracy społecznej. Aby nie być głośliwym, przytaczam kilka konkretnych faktów:

1) Wiosną r. b. podczas zebrania organizacyjnego Komitetu Wyborczego w Augustowie, jeden z pracowników skarbowych (nazwiska narazić nie wyjął), wybrany na członka Komitetu, prosił o zwolnienie go od tej pracy, podając jako uzasadnienie, iż „od polityki chce być zdaleka, bo się na polityce nie zna i chce jeszcze żyć” i t. p.

2) w okresie przed referendum, gdy inne urzędy wydzielali pracowników do pracy w terenie na okres 10-14 dni Urząd Skarbowy ani jednego człowieka do pracy uświadamiającej w terenie nie dał;

3) gdy Związki Zawodowe zorganizowały w dniu 30 czerwca 1946 r. gromadny pochód pracowników do urn wyborczych, to nikt z pracowników Urzędu Skarbowego nie stawiał się na miejsce zbiórki i w pochodzie udziału nie brał, chociaż zawiadomienie Związków Pracowników Skarbowych otrzymał;

4) gdy Powiatowa Rada Związków Zawodowych zorganizowała ogólne zebranie członków dla omówienia szeregu ważnych spraw, a między innymi, zorganizowania akcji pomocy dla demokratycznej Hiszpanii, to ani jeden przedstawiciel pracowników skarbowych na zebranie nie przybył.

Fakty te przytaczam bez komentarzy. Dobrze one świadczą czy to o nieswiadomości, czy też może o nieudawanym uchylaniu się od pracy społecznej pracowników skarbowych.

Pana Pracownicy Skarbowi! Wychwalacie się swoją ofiarną pra-

cą na gruncie skarpowości. Oczywiście lepiej byłoby, gdyby wyraz uznania pracy dało społeczeństwo względnie instytucje wyższe. Jednak uważam, że praca ta nie może być Wam poczytana za zasługę, gdyż należy to do Waszych zwykłych, codziennych obowiązków, nakazanych przepisami Ustawy o państwowej służbie cywilnej, inaczej bowiem nie można byłoby Was nazwać mianem pracowników państwowych. /resztą za pracę jest: przez Państwo wynagradzani w formie poborów, premii, zapomóg i t. p.

W odniesieniu do wysiłków połączonych w akcji Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju, Panowie Pracownicy Skarbowi, działacie stroniście, przypisując wyłącznie sobie zasługę. Ja bym powiedział, że czynności Wasze skłaniały się raczej więcej do wykonania czysto technicznej strony, natomiast największe wysiłki w tym kierunku położył miejscowy aktyw społeczny oraz Miejski Komitet PPOK z ob. Choroszewską Zofią, pracowniczką Starostwa, na czele. Ona tu poniosła największą pracę, i poświęca się i jej się słuszenie należy uznanie.

Uważam więc, że „wystrzał z

Z powiatu augustowskiego

Związki Zawodowe w Augustowie na fundusz walczącej Hiszpanii

Augustów. (ant. wł.) Dnia 18 sierpnia 1946 roku odbyło się zebranie ogólne członków Związków Zawodowych w Augustowie.

Na zebraniu tym — poza sprawami organizacyjnymi — został wygłoszony referat, w którym zapoznano klasę pracującą z walką narodu hiszpańskiego przeciw tyranii społecznej i politycznej gen. Franco oraz wyjaśniono sytuację narodu hiszpańskiego. Wskazano na konieczność niesienia pomocy materialnej pracującym w ciężkich warunkach Hiszpańskim Związkom Zawodowym.

za węgla”, jak to Wy określenie Panowie Pracownicy Skarbowi, — był celny, zaś przypuszczenia Wasze, że chodzi tu o „wywołanie zniechęcenia”, że „napaści złośliwe, wykretnie i szkodliwe” — są błędne, chyba, że wykretnymi, szkodliwymi i złośliwymi napaściami uważacie pracę społeczną, do której Was się chce wciągnąć, a Wy rezerwowo stroniacie od niej.

Końcowo podkreślić muszę, że Urząd Skarbowy nie uba o zewnętrznym wygląd swego gmachu. Przez dłuższy czas na zewnątrz gmachu Urzędu Skarbowego było wywieszona gudo państwowe stare, wypłowiałe z obdartymi częściami. Sprawilo to wrażenie niemiłe dla oka ludzkiego zwłaszcza w dniach uroczystości państwowej. Gudo zostało usunięte wówczas, gdy miejscowy Oddział Informacji i Propagandy wystąpił z projektem urządzenia ziółki na kupno godła dla Urzędu Skarbowego, uważając, że Urząd ten jest „biedny” i nie posiada środków na kupno godła, a miejsce usuniętego godła, inne dotychczas wywieszone, nie zostało. Natomiast wisł dotychczas sztyld stary, wypłowiały i nieprzepisowy.

Obserwator.

Edytor

Dni bezmięsne

Ludność w Polsce jest w 90% katolicka i w miarę możliwości obserwuje dni postu piątkowego. Ministerstwo Aprowizacji, biorąc pod uwagę ustalilo, że jeden z dni bezmięsnych ma przypadać w piątek.

W Białymstoku stosunki są podobne do stosunków panujących w całym kraju; nie zrozumiałe więc jest i bardzo dla nas przykre nowe rozporządzenie ob. Wojewody Białostockiego, ustalające, że jeden z dni mięsnych ma przypadać w piątek.

W. W.

Komunikat

Dnia 28 sierpnia 1946 r. o godz. 12 na cmentarzu ghetto przy ulicy Zabiej odbędzie się uroczyste odsłonięcie pomnika ku czci poległych bohaterów powstania ghetta białostockiego, raz o godzinie 5 pp odbędzie się w lokalu Gomu Ludowego, przy ul. Polnej 22 akademicki zabawa.

Z powiatu białostockiego

Rabunek na stacji w Knyszynie

W dniu 18 bm. wtargnęło do biura dyżurnego ruchu stacji Knyszyn trzech osobników uzbrojonych w automaty. Bandyci zrabowali z kasy 17.519 zł. oraz unieśli z sobą od aparatów telefonicznych mikrofony, uszkadzając przez to połączenie stacyjne. Napadu dokonano po odejściu ze stacji pociągu kolejowego, kursującego na linii Osowiec — Białystok. Sprawcom napadu udało się zbiec.

Leon Wyrwicz w Białymstoku

Czwartek 22 VIII i piątek 23 VIII b. r. wystąpi najpopularniejszy humorysta polski LEON WYRWICZ z własnym programem. Początek o godz. 18³⁰, bilety do nabycia w kasie teatru.

ADMINISTRACJA GAZETY

Jedność Narodowa

poszukuje gońców

Słuchamy białostockiego

RADIA

Czwartek 22 sierpnia 1946 r.

Godz. 6.00 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. Program lokalny: 8.30 Artykuł wstępny gaz. „Jedność Narodowa” 8.45 Muzyka z płyt. 8.55 Omówienie programu na dzień bieżący. 9.00 — 15.00 Przerwa. 15.00 Audycja dla poborowych. 15.10 „Kacik sportowy”. 15.45 Muzyka z płyt. 16.00 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. Program lokalny: 21.00 „Satyr i bojownik” — szkic literacki. 21.10 „Sądy Stefana Kalńskiego 21.15 Recital fortepianowy Matyldy Tuszwoskiej — Skrzetuskiej. 21.45 Informacje i omówienie programu na dzień następný. 21.50 Muzyka z płyt. 22.00 Transmisja audycji ogólnopolskich z Warszawy. 24.00 Hymn. Końiec audycji.

TEATR I KINO

Teatr Miejski — Dzisiaj o godz. 18.30, Wieczór Humoru z L. Wyrwiczem

Kino „Hej” — „Zjazd na rozdrożu” film produkcji angielskiej. Początek seansów o godz. 16.18 i 2.

Kino „Ton” — Film produkcji radzieckiej pt. „Ciekawie” — Początek seansów o godz. 16.15. 2.

Prenumerata z dostarczeniem na miejsce gońcom lub pocztą miesięcznie — 60 zł., kwartalnie — 175 zł., półrocznie — 350 zł., rocznie — 700 zł. Cena ogłoszeń za tekstem 1 m/m szerokość 1 spłaty — 15 zł.; w tekście — 25 zł. Ogłoszenia inne: urzędowe i przetargi — 10 zł. za 1 m/m szer. 1 spłaty, drobne — 5 zł. od słowa, poszukiwanie rodziny — 3 zł. od słowa. Tłustym drukiem 50% drożej, niedziela i święta 50% drożej. Ogłoszenia nadsyłane z prowincji będą zamieszczone po uprzednim opłaceniu.

Redakcja i Administracja: Białystok, 8-te Jaska 22, Tel. 98 i 2-19. Drukarnia Państwowa w Białymstoku. Komitet Redakcyjny

Ostrzeżenie

Cena sprzedaży pieczywa dla konsumentów na wolnym rynku stała się w dn. 3 VI. 46 r. przez przedstawicieli cechu piekarskiego i fachowych Wydziałów Urzędów Państwowych, na 110% cen nabywczej masy, biorąc za podstawę cenę masy podaną przez Społem, a z blaku takowej za urzędowo zanotowaną przez Urząd Wojewódzki, Wydział Aprowizacji i Handlu w Białymstoku.

Kalkulacja ta, wprowadzona została w życie, moją obowiązującą, z dniem 25.VI.46 r. W związku z powyższym Wojewódzki Wydział Aprowizacji i Handlu pismem z dnia 1.VI.46 r. L. dz. Ap. VII-7/42/46/16488 ustaloną kalkulację oddał do wiadomości ogółu za pośrednictwem prasy i radia, między innymi w liście Rzemieślniczej w Białymstoku.

Ponieważ ostatnio zanotowano szereg wypadków pobierania przez piekarne i wogóle sprzedawców za pieczywo cen wyższych od ustalonych, a nawet nadmiernych, przedzam po raz ostatni, zarówno kierowników piekarni jak i sprzedawców pieczywa, że za pobieranie od konsumentów cen za pieczywo wyższych względnie nadmiernych, winni ponosić odpowiedzialność karno-administracyjną lub sądową, na zasadzie dekretu K. W. N. z dnia 26.X.44 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 9, poz. 49).

Przetarg

Zarząd Miejski w Białymstoku ogłasza przetarg nieograniczony na roboty remontowe w gmachu publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Białymstoku przy ul. Zwirki i Wilegój Nr. 54.

Słup kosztorysu do otrzymania w Zarządzie Miejskim przy ul. Mickiewicza 3, pod kój Nr. 54. Termin złożenia ofert do 25 sierpnia 1946 r. Otwarcie ofert nastąpi tegoż dnia o godz. 11-tej. Zarząd Miejski zastrzega sobie prawo dowolnego wyboru oferty niezależnie od oferowanej sumy względnie unieważnienie przetargu bez podania przyczyny i bez zobowiązania poniesienia jakiegokolwiek odszkodowania.

Wojewódzki Komitet Opieki Społecznej w Białymstoku

podaje do wiadomości, że zaprzestano prowadzenia akcji rozdawania darów UNRRA. Od dnia 20 sierpnia r. b. nie będą przyjmowane nowe podania i wydawane sągasty. Zlecenia do magazynu już wydane przez MKOS będą kolejno realizowane. Sprawy dotyczące przydziału darów UNRRA zostaną przekazane Miejskiemu Wydziałowi Opieki Społecznej.

Zjednoczenie Przemysłu Materiałów Budowlanych w Białymstoku ul. Piłkarska Nr. 13.

Tel. 272 Zawodni od zarzą: 1) Inżyniera ceramika, wgl. osobę dokładnie obznajmioną z techniką wyrobu kafli i cegieł na stanowisku Kierownika Technicznego Zjednoczenia. 2) Buchaltrów bilansistów ze znajomością księgowości przemysłowej. 3) Kierowników zakładów ceramicznych. Warunki do omówienia.

7g biono paszport niemiecki na nazwisko Kulikowski Konstanty, zam. ul. Smutna Nr. 4 Białystok.

Zgubiono zezwolenie tożsamości na nazwisko Malinowski Piotr, zam. w. Szwabino gm. Tykocin, pow. Wysokie Mazowiecki.